

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра економіки та публічного управління (№ 601)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

(підпис)

Андрій ДЕСГТЯР

(ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

«29» серпня 2025 р.

**СИЛАБУС
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ ЯК СУСПІЛЬНЕ
ЯВИЩЕ**

(назва навчальної дисципліни)

Вибірковий блок: Вибіркова дисципліна (вільного вибору)

(назва вибіркового блоку)

Галузь знань: 28 Публічне управління та адміністрування

(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування

(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: Публічне управління та адміністрування

(найменування освітньої програми)

Рівень вищої освіти: *третій (освітньо-науковий)*

Силабус введено в дію з 01.09.2025

Харків – 2025 р.

Розробник:

Дегтяр А.О., професор каф., д. н. держ. упр., професор
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри
економіки та публічного управління (601)
(назва кафедри)

Протокол № 1 від « 29 » серпня 2025 р.

Завідувач кафедри

д. н. держ. упр., професор
(науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Вероніка КОВАЛЬЧУК
(ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності
281 Публічне управління та адміністрування (4 курс, група 281-601-4)

(підпис)

Ельвіра СЕІДОВА-БОГОСЛОВСЬКА
(ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

1. Загальна інформація про викладача

Дегтяр Андрій Олегович, професор кафедри економіки та публічного управління, доктор наук з державного управління, професор., заслужений діяч науки і техніки України.

З 2020 року викладає в університеті наступні дисципліни:

- Публічна політика у сфері соціально-гуманітарного розвитку;
- Теоретико-прикладні проблеми державного управління в Україні;
- Публічна служба та місцеве самоврядування;
- Методи прийняття управлінських рішень.

Напрями наукових досліджень:

- організаційно-аналітичне забезпечення прийняття та реалізації державно-управлінських рішень;
- публічне управління соціально-гуманітарним розвитком України;
- державне регулювання соціально-економічних процесів в Україні.

Контактна інформація:

e-mail a.diegtiar@khai.edu

тел.+380672519110

2. Опис навчальної дисципліни

Форма здобуття освіти	денна, заочна
Семестр	четвертий
Мова викладання	українська
Тип дисципліни	вибіркова
Обсяг дисципліни: кредити ЄКТС/ кількість годин	<u>денна</u> : 5 кредитів ЄКТС / 150 годин (64 аудиторних, з яких: лекції – 32, практичні – 32; СРЗ – 86); <u>заочна</u> : 5 кредитів ЄКТС / 150 годин (8 аудиторних, з яких: лекції – 4, практичні – 4; СРЗ – 142)
Види навчальної діяльності	Лекції, практичні (семінарські) заняття, самостійна робота
Види контролю	Поточний контроль, модульний контроль, семестровий контроль – іспит.
Пререквізити	Теоретико-прикладні проблеми публічного управління, Управління науковими проектами, Публічне служба, Система органів публічної влади в Україні,
Кореквізити	Методологія педагогічної діяльності, Соціальна та гуманітарна політика органів місцевого самоврядування

3. Мета та завдання навчальної дисципліни «Публічне управління та адміністрування як суспільне явище», переліки компетентностей та очікуваних результатів навчання

Мета викладання навчальної дисципліни «Публічне управління та адміністрування як суспільне явище» є формування у аспірантів сучасних знань щодо поняття публічного управління та адміністрування, як суспільного явища; вивчення існуючої законодавчої бази, що регулює діяльність, яка пов'язана з публічним управлінням та адмініструванням; набуття практичних вмінь і навичок щодо застосування теорії державного управління та місцевого самоврядування.

Завдання: надання здобувачам сучасних знань щодо інститутів, форм публічного управління та адміністрування, методів діяльності органів державного управління та органів місцевого самоврядування, а також концептуальних знань з публічного управління та адміністрування й на межі предметних галузей, формування дослідницьких навичок, достатніх для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідної галузі.

Загальні компетентності (ЗК)

Після закінчення цієї програми здобувач освіти буде здатен:

- до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні компетентності (СК)

Після закінчення цієї програми здобувач освіти буде здатен:

- здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру у науковому пізнанні, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень;
- здатність до формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору;
- здатність до продукування нових ідей і розв'язання комплексних проблем наукового пізнання, а також до застосування сучасних методологій, методів та інструментів педагогічної та наукової діяльності в публічному управлінні та адмініструванні.

Програмні результати навчання (ПРН):

- мати передові концептуальні та методологічні знання з публічного управління та адміністрування й на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідної галузі, отримання нових знань та/або здійснення інновацій;
- формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень (опитувань, спостережень тощо) і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані.

4. Зміст навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1

Публічне управління та адміністрування як системне явище в суспільстві та процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень

Розглядаються основи публічного адміністрування як системне явище в Україні, громадянське суспільство як суб'єкт формування цілей публічного адміністрування та муніципальна публічна влада. Досліджується питання публічного адміністрування та влади, закономірності, форми, методи та стилі публічного адміністрування. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень.

Тема 1. Публічне адміністрування як системне суспільне явище

Питання для розгляду:

- Сутність поняття «публічне адміністрування»: еволюція та сучасні трактування.
- Відмінності між державним управлінням, менеджментом і публічним адмініструванням.
- Системний підхід у публічному адмініструванні: поняття, принципи, структура.
- Сутність соціальної системи та ознаки системності в публічному управлінні.
- Структурні елементи системи публічного адміністрування: суб'єкти, об'єкти, процеси, інструменти, комунікації.
- Вертикальні та горизонтальні зв'язки в системі ПА.
- Взаємодія державної влади, місцевого самоврядування та громадськості.
- Закони публічного адміністрування.
- Особливості публічного управління та адміністрування.
- Методи публічного адміністрування.
- Принципи публічного адміністрування.
- Роль ПА у формуванні публічної політики.
- Спроможність інституцій та якість урядування.
- Публічні послуги як індикатор ефективності системи ПА.
- Зовнішні та внутрішні фактори впливу на систему ПА

Завдання для практичних занять

- Моделі публічного адміністрування
- Бюрократична модель.
- Модель «нового державного менеджменту».
- Модель публічного урядування.
- Порівняння моделей: переваги та недоліки.

Самостійна робота здобувача освіти: *опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, творчі завдання, підготовка до модульних контрольних робіт, розгляд самостійно питань.*

Тенденції розвитку публічного адміністрування

Тема 2. Громадянське суспільство як суб'єкт формування цілей публічного адміністрування

Питання для розгляду

- Поняття громадянського суспільства та його інститути.
- Громадські організації, ініціативи, ЗМІ, експертні групи, профспілки, бізнес-асоціації, волонтерські рухи.
- Роль громадянського суспільства у формуванні публічної політики.
- Спільне вироблення рішень (co-creation), адвокація, контроль.
- Інструменти участі громадськості в публічному адмініструванні.
- Громадські слухання, консультації, електронні петиції, бюджети участі, дорадчі органи, громадська експертиза.
- Механізми впливу громадянського суспільства на формування цілей державної політики.
- Ознаки громадянського суспільства.
- Ключові ідеї та принципи громадянського суспільства.
- Громадянське суспільство як глобальна самоврядна соціальна система.
- Структура громадянського суспільства.

Завдання для практичних занять

- Українська модель розвитку громадянського суспільства: сучасний стан та тенденції.
- Роль громадянського суспільства під час війни: волонтерство, кризове управління, контроль влади.
- Європейський досвід взаємодії держави та громадянського суспільства.

Самостійна робота здобувача освіти: *опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, , творчі завдання, підготовка до модульних контрольних робіт, розгляд самостійно питань.*

- Принципи взаємодії держави та громадянського суспільства.
- Прозорість, підзвітність, партнерство, інклюзія.

Тема 3. Публічне адміністрування та влада

Питання для розгляду

- Держава як суб'єкт політичної влади.
- Економічна влада. Взаємозв'язок і взаємозалежність політичної та економічної влади. Лобізм.
- Децентралізація влади: переваги та недоліки.

Завдання для практичних занять

- Взаємозв'язок і взаємозалежність політичної та економічної влади. Лобізм.

Самостійна робота здобувача освіти: опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, творчі завдання, підготовка до модульних контрольних робіт, розгляд самостійно питань.

- Глобалізація сучасного світу: форми, можливості, позитивні і негативні тенденції й наслідки. Як вони вплинуть на систему державного управління?

Тема 4. Публічне адміністрування та муніципальна публічна влада

Питання для розгляду

- Сутність і роль Магдебурзького права як однієї з самобутніх форм місцевого самоврядування.

- Основні теорії місцевого самоврядування.

- Європейська хартія місцевого самоврядування як фундамент розвитку місцевої демократії.

- Досвід організації публічної служби в європейських країнах.

Завдання для практичних занять

- Визначте головні положення Конституції Пилипа Орлика.

- Охарактеризуйте земства як інститут самоврядування в XIX-XX ст. в Україні їхню структуру, функції, головні напрямки діяльності. У чому полягають переваги та недоліки земської управи?

Самостійна робота здобувача освіти: опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, творчі завдання, підготовка до модульних контрольних робіт, розгляд самостійно питань.

- Міжнародні та всеукраїнські об'єднання органів місцевого самоврядування.

Тема 5. Закономірності, форми, методи та стилі публічного адміністрування

Питання для розгляду

- Партисипаторний бюджет: інноваційний демократичний інструментучасті громадян.

- Стратегічне управління в муніципальному утворенні.

- Основні теорії походження місцевого самоврядування.

Завдання для практичних занять

- Інвестиційні проекти на території муніципалітету (розкрити на конкретних прикладах)

Самостійна робота здобувача освіти: опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, творчі завдання, підготовка до модульних контрольних робіт, розгляд самостійно питань.

- Особливості місцевого самоврядування в Україні (на основі аналізу інформаційних джерел) (есе).

Тема 6. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень

Питання для розгляду

- Сутність публічного адміністрування як діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.
- Відмінність між управлінням, адмініструванням та врядуванням.
- Основні принципи публічного адміністрування: законність, прозорість, відповідальність, ефективність.
- Процедури прийняття рішень у державних органах та ОМС.
- Моделі прийняття рішень (раціональна, інкрементальна, змішана).
- Роль політичних та адміністративних акторів у процесі прийняття рішень.
- Нормативно-правові вимоги до ухвалення рішень.
- Політичні, соціальні та економічні фактори.
- Механізми імплементації рішень у державному секторі.
- Управління ресурсами (кадровими, фінансовими, інформаційними).
- Координація між органами державної влади.
- Професійність державних службовців та управлінська культура.
- Комунікація між органами влади та громадянами.

Завдання для практичних занять

- Контроль і моніторинг виконання рішень.
- Оцінка ефективності впровадження рішень.
- Підготовка аналітичних документів.
- В яких випадках управлінське рішення вважається ефективним?
- Як оцінити якість управлінського рішення за міжнародними стандартами OECD?
- Рівень цифровізації публічної адміністрації.
- Чому важливо проводити моніторинг після прийняття рішень?
- Роль аналітичних центрів (think tanks) у виробленні політики.
- Типові помилки під час вироблення управлінських рішень.

Самостійна робота здобувача освіти: *опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, творчі завдання, підготовка до модульних контрольних робіт, розгляд самостійно питань.*

- Інструменти залучення громадськості (консультації, слухання, е-петиції).
- Принципи відкритості та підзвітності.
- Партисипативне врядування у місцевих громадах.
- Вплив громадських організацій та експертного середовища.

Модульний контроль 1

Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).

Змістовий модуль 2

Організація публічного управління та адміністрування в соціальній, економічній, політичній сфері

Розглядаються форми реалізації влади в публічній сфері, ресурси та технології. Розглянуто питання бюрократії в системі публічного адміністрування. Корупція та протидія корупції в публічному адмініструванні. Результативність та ефективність публічного адміністрування.

Тема 7. Форми реалізації влади в публічній сфері, ресурси та технології

Питання для розгляду

- Делегування повноважень в системі публічного управління.
- Раціональне делегування повноважень: переваги та перешкоди.

Завдання для практичних занять

- Види повноважень.

Самостійна робота здобувача освіти: *опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, творчі завдання, підготовка до модульних контрольних робіт, розгляд самостійно питань.*

- Зарубіжний досвід побудови органів влади.

Тема 8. Бюрократія в системі публічного адміністрування

Питання для розгляду

- Теорія раціональної (ідеальної) бюрократії: переваги та недоліки. Веберівські принципи бюрократичних систем.
- Роль ідей В. Вільсона у формуванні державно-управлінської думки наприкінці XIX ст.
- Концепції «наукового управління». Основні принципи наукового управління працею, запропоновані Ф.Тейлором.
- «Рух за гуманні стосунки» та розвиток публічного адміністрування
- Виробничий експеримент Е. Мейо та концепція людських відносин.

Завдання для практичних занять

- Традиційна модель державного управління : переваги та недоліки.
- Концепція нового державного менеджменту (new public management).
- Основні принципи європейської школи державного управління.
- Американська концепція державного управління.

Самостійна робота здобувача освіти: *опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, творчі завдання, підготовка до модульних контрольних робіт, розгляд самостійно питань.*

- Концепція врядування (goverance, good goverance, anticipatory governance).
- Теорія суспільно-політичних мереж (social- political networks).

Тема 9. Корупція та протидія корупції в публічному адмініструванні

Питання для розгляду

- Поняття та ознаки корупції.
- Основні види корупційних правопорушень.
- Корупція як загроза національній безпеці.
- Корупція у сфері публічної служби: природа та прояви.
- Причини та умови виникнення корупції: політичні фактори.
- Економічні та соціальні передумови.
- Інституційні та організаційні слабкості державних органів.
- Культура толерантності до корупції та тіньові практики.
- Нормативно-правове забезпечення антикорупційної діяльності.
- Закон України «Про запобігання корупції».
- Кримінальна та адміністративна відповідальність за корупційні правопорушення.
- Антикорупційна стратегія України.
- Вимоги до державних службовців: етичний кодекс, декларування, обмеження.
- Інституційна система протидії корупції в Україні
- Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК).
- Національне антикорупційне бюро України (НАБУ).
- Спеціалізована антикорупційна прокуратура (САП).
- Вищий антикорупційний суд України (ВАКС).
- Роль громадянського суспільства та журналістів-розслідувачів.

Завдання для практичних занять

- Аналіз кейсів з корупційних правопорушень.
- Розробка антикорупційної програми для ОМС або держоргану.
- Оцінка ризиків корупції в певному підрозділі/процесі.
- Рольова гра «Врегулювання конфлікту інтересів».
- Заповнення та аналіз електронної декларації службовця.

Самостійна робота здобувача освіти: опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, творчі завдання, підготовка до модульних контрольних робіт, розгляд самостійно питань.

- Міжнародні стандарти протидії корупції
- Шляхи підвищення ефективності антикорупційної політики

Тема 10. Результативність та ефективність публічного адміністрування

Питання для розгляду

- Поняття «результативність» у публічному адмініструванні.
- Поняття «ефективність» у діяльності органів влади.
- Критерії оцінки результативності та ефективності
- Система показників (індикаторів) ефективності

- Моделі оцінювання ефективності в публічному секторі.
- Інструменти моніторингу й контролю в публічному адмініструванні.
- Цифровізація як чинник підвищення ефективності.
- Вплив зовнішніх чинників (кризових, воєнних) на ефективність управління

Завдання для практичних занять

- Європейські стандарти результативності публічного управління
- Стандарти OECD з ефективності державного сектору.
- Принципи SIGMA та їх застосування в Україні.
- Індекс ефективності урядування Worldwide Governance Indicators (WGI).

Самостійна робота здобувача освіти: *опрацювання матеріалу лекцій, підготовка до практичних занять, творчі завдання, підготовка до модульних контрольних робіт, розгляд самостійно питань.*

Типові проблеми забезпечення ефективності публічного адміністрування

Модульний контроль 2

Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).

Контрольний захід: іспит.

5. Індивідуальні завдання

Не передбачені навчальним планом

6. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються такі методи навчання, як:

1. Репродуктивний.
2. Проблемного навчання.
3. Евристичний (частково-пошуковий).
4. Дослідницький.

Активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів здійснюється через застосування таких форм навчання, як:

- проблемні лекції, лекції теоретичного моделювання;
- семінари-дискусії, семінари-практикуми, семінари - розгорнуті бесіди;
- рольові ігри (елементи), тренінги;
- презентації навчальних матеріалів, виконаних творчих завдань;
- застосування наочних засобів (тематичні карти господарства України);
- моделюючі вправи, розв'язування творчих завдань;
- роботу в Інтернеті, бібліотеці;

- складання схем, таблиць, графіків тощо;
- консультації (настановні, контрольні, проблемні).

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми лекції обмежується двома-трьома ключовими моментами, увага студентів концентрується на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках, використовується передовий досвід. Під час лекцій використовується друкований опорний конспект у якому виділені головні висновки з питань, що розглядаються. При викладанні лекційного матеріалу студентам пропонуються питання для самостійного розмірковування. При цьому лектор задає запитання, які спонукають студента шукати розв'язання проблемної ситуації. Така система примушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників з приводу даної теми (питання), а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд проблемних ситуацій у процесі вивчення навчального матеріалу.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних результатів роботи з виконання індивідуальних завдань.

Рольові ігри (елементи) – форма активізації студентів, за якої вони задіяні в процесі інсценізації певної ситуації у ролі безпосередніх учасників подій.

7. Методи контролю

Проведення поточного контролю, модульного контролю, виконання та захист контрольної роботи, фінальний контроль у вигляді іспиту (усно).

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Таблиця 8.1 – Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Активність під час аудиторної роботи	0...1	8	0...8
Виконання і захист практичних робіт	0...4	6	0...24
Модульний контроль	0...20	1	0...20

Змістовний модуль 2			
Активність під час аудиторної роботи	0...1	8	0...8
Виконання і захист практичних робіт	0...5	4	0...20
Модульний контроль	0...20	1	0...20
Усього за семестр			0...100

Семестровий контроль (іспит) проводиться у разі відмови здобувача освіти від балів підсумкового контролю й за наявності допуску до іспиту. Під час складання семестрового іспиту здобувач освіти має можливість отримати максимум 100 балів.

Завдання для іспиту складається з двох теоретичних запитань та одного практичного завдання у вигляді задачі. Розклад балів:

Складові екзаменаційного білету	Бали за одне запитання	Кількість питань	Сумарна кількість балів
Перше теоретичне питання	0 .. 30	1	0 .. 30
Друге теоретичне питання	0 .. 30	1	0 .. 30
Практичне завдання	0 .. 40	1	0 .. 40
Усього			0 .. 100

Таблиця 8.2 – Шкали оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційний залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

Критерії оцінювання роботи здобувача освіти протягом семестру

Задовільно (60-74) виставляється за наступних умов:

- мати знання і уміння для забезпечення програмних результатів навчання;
- написати дві модульні роботи;
- репродуктивний підхід до засвоювання та викладання матеріалу;
- недостатня повнота викладання матеріалу;
- неглибокі знання основного матеріалу, наявність великої кількості неточностей у викладі матеріалу;
- нечітке викладання матеріалу, порушення логічної послідовності при викладі матеріалу.

Добре (75-89) – виставляється за наступних умов:

- мати знання, уміння й навички для забезпечення програмних результатів навчання;
- написати дві модульні роботи;
- мають місце деякі неprinципові помилки несуттєвого характеру у викладі відповідей при повних знаннях програмного матеріалу;
- переважання логічних підходів перед творчими у відповідях на питання;
- вміння пов'язати теорію з практикою.

Відмінно (90-100) – виставляється за наступних умов:

- мати знання, уміння й навички, що дадуть змогу самостійно, вільно та обґрунтовано відповідати на будь-які питання;
- написати дві модульні роботи;
- творчий підхід до засвоєного матеріалу, повнота і правильність виконання завдання;
- вміння застосовувати різні принципи й методи в конкретних ситуаціях;
- глибокий аналіз фактів і подій, спроможність прогнозування результатів від прийнятих рішень;
- чітке, послідовне викладення відповіді на папері;
- вміння пов'язати теорію і практику.

9. Політика навчального курсу

Відвідування занять. Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Здобувачі освіти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, повинні протягом тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені заняття мають бути відпрацьовані на найближчій консультації протягом тижня після їх пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання пропущених занять шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Дотримання вимог академічної доброчесності здобувачами освіти під час вивчення навчальної дисципліни. Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі освіти мають дотримуватися загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки, вимог академічної доброчесності, передбачених Положенням про академічну доброчесність Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут»

(<https://khai.edu/assets/files/polozhennya/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>).

Роботи здобувачів освіти мають бути їх оригінальними дослідженнями або міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів освіти становлять приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Вирішення конфліктів. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, а також правила етичної поведінки регламентуються Кодексом етичної поведінки в Національному аерокосмічному університеті «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/ustanovchi-dokumenti/kodeks-etichnoi-povedinki/>).

10. Методичне забезпечення

1. Тексти лекцій згідно структури навчального модулю
2. Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів
3. Методичні рекомендації для практичних занять
4. Завдання для поточного контролю знань студентів
5. Тестові завдання для контролю знань з дисципліни
6. Завдання для підсумкового контролю знань

Сторінка дисципліни знаходиться за посиланням:

<https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=10050>

11. Рекомендована література

Основна література

1. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>
3. Сунцова О. О. Публічне адміністрування: навчальний посібник. — Київ: КНУ імені Тараса Шевченка, 2013 (або пізніші видання). Особливо розділ 1: "Публічне адміністрування як системне явище в суспільстві" — безпосередньо відповідає темі дисципліни.

4. Лазор О. Д., Лазор О. Я., Юник І. Г. Основи публічного управління та адміністрування: навчально-методичний посібник. — Черкаси: ЧДТУ, 2020 (електронне видання доступне на elib.chdtu.edu.ua).

5. Публічне адміністрування: навчальний посібник / За заг. ред. В. С. Загорського, А. О. Чемериса. — Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2022 (часто використовується в програмах спеціальності 281).

6. Бакуменко В. Д., Кравченко С. О. Публічне управління та адміністрування: концептуальні засади та модернізація. — Тернопіль: ЗУНУ, 2023 (НМК дисципліни, містить тему "Управління як суспільне явище").

7. Атаманчук Г. В. Державне управління: проблеми методології та організації (класичний підручник, часто в списках як базовий для розуміння управління як суспільного явища). — Київ: Юридична думка, 2020.

Додаткова література

8. Воронько О. В. Публічне управління як суспільне явище: лекційний курс. — Харків: НУЦЗУ, 2022 (доступний на сайтах університетів цивільного захисту).

9. Сурмін Ю. П., Туленков М. В. Теорія соціального управління. — Київ: НАДУ, 2018 (розглядає управління як системне суспільне явище).

10. Осморова Л. М. Публічне адміністрування як системне суспільне явище // Збірник матеріалів з публічного управління. — Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2020.

11. Жукова Є. О. Публічне адміністрування та державне управління: особливості співвідношення // Аналітично-порівняльне правознавство, 2022.

12. Інформаційні ресурси

1. Національне агентство України з питань державної служби [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://nads.gov.ua/>.

2. Національне агентство з питань запобігання корупції [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://nazk.gov.ua/uk/>.

3. Офіційний веб-портал Урядовий портал [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua>.

4. Офіційний веб-портал Верховної Ради України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://rada.gov.ua>.

5. Офіційний веб-портал Президента України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.president.gov.ua>.

6. Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://center.gov.ua>.